

BETÆNKNING**Afgivet af Familie- og Sundhedsudvalget****vedrørende**

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges til at afdække vilkårene og efterfølgende lave en handlingsplan i samarbejde med relevante interessenter, for løsningerne for de fødende og dem der skal rejse hjemmefra, samt deres familier. Handlingsplanen skal være klar inden EM2024 start.

(Inatsisartut medlem Mikivuk Thomassen, Inuit Ataqatigiit)

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Mala Høy Kúko, Siumut, formand
Medlem af Inatsisartut Bjørk L. Kristensen, Demokraatit, næstformand
Medlem af Inatsisartut Hans Peter Poulsen, Siumut
Medlem af Inatsisartut Mikivuk Thomassen, Inuit Ataqatigiit
Medlem af Inatsisartut Eqaluk Høegh, Inuit Ataqatigiit
Medlem af Inatsisartut Najaaraq Møller, Siumut
Medlem af Inatsisartut Paneeraq Olsen, Naleraq

Udvalget har efter 1. behandlingen 9.maj under FM2023 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Nærværende forslag har som formål at Naalakkersuisut pålægges at afdække vilkårene for de fødende og deres familie og derefter udarbejde en handlingsplan, der skal være klar inden EM2024. Baggrunden for forslaget er at forslagsstiller mener der er behov for forbedringer, herunder en vurdering af om far, eller et andet familiemedlem, kan rejse med som ledsager ved såvel akutte graviditetskomplikationer, som ved planlagte fødsler.

Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Forslaget fik god opbakning fra partierne og Naalakkersuisut og blev henvist til udvalgsbehandling.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslagens begrundelse. Forslagsstiller har estimeret omkostningerne til realiseringen af forslaget til en årnormering for en AC-fuldmægtig på 500.000 kr. Udvalget har ingen bemærkninger.

Skriftlige spørgsmål

Udvalget har til brug for udvalgets behandling af forslaget anmodet Naalakkersuisoq for Børn, Unge, Familier og Sundhed om at besvare en række spørgsmål. Kopi af udvalgets spørgsmål og besvarelse er vedlagt nærværende betænkning som bilag.

Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget deltog i et seminar med titlen ” At rejse for at føde”, som var arrangeret af Ernisussioortut Kattuffiat den 18.oktober 2021 (invitation og program er vedlagt som bilag til betænkningen). Udvalget kender således en del til udfordringerne, perspektiverne og ønskerne fra de fagpersoner som arbejder tættest på de gravide.

Ved forslagens realisering vil udfordringerne for dette område blive afdækket og udvalget vil derfor se frem til denne handlingsplan inden 2024. I det omfang det er relevant er udvalget åbne for at blive inddraget i det videre arbejde.

Det fremgik af Naalakkersuisuts svarnotat til førstebehandlingen, at der allerede var igangsat en undersøgelse med samme formål som nærværende forslag. Udvalget har anmodet Naalakkersuisoq om at redegøre for status på den igangværende undersøgelse der skal afdække og tilvejebringe viden om muligheder og begrænsninger i fødselsbetjeningen. Og i tillæg hertil bedt Naalakkersuisoq om at redegøre for hvordan Sundhedskommissionens anbefalinger vil indgå i det videre arbejde. Det fremgår af Naalakkersuisoq for Børn, Unge, Familie og Sundhed´s besvarelse, at undersøgelsen er forsinket og at præsentationen af denne nu forventes til juni 2023. Og det fremgår også af besvarelsen, at Sundhedskommissionens betænkning blev offentliggjort den 22.maj og at det endnu ikke er muligt For Naalakkersuisoq, at kommentere på hvordan anbefalingerne kan indgå i handleplanen.

Udvalgets indstillinger

- Et enigt udvalg fremsætter følgende ændringsforslag og indstiller dette til vedtagelse:
”Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at lave en handlingsplan i samarbejde med relevante interessenter, for løsninger for de fødende og dem der skal rejse hjemmefra, samt deres familier. Handlingsplanen skal være klar inden FM2024 start”.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Mala Høy Kúko
Formand

Bjørk L. Kristensen
Næstformand

Hans Peter Poulsen

Najaaraq Møller

Mikivuk Thomassen

Eqaluk Høegh

Paneeraq Olsen

**AALLARLUNI ERNIARTORNEQ - ERNISUNNERMI ILAQUTARIIT
AVISSAARTITAANERATA KINGUNERISINNAASAAT**

AT REJSE FOR AT FØDE – KONSEKVENSERNE AF ADSKILLELSE AF
FAMILIERNE OMKRING FØDSEL

Ulloq/Dato:

18. oktober 2021

Nal./Kl.

08.00-16.30

Sumiiffik/Sted:

Lillesal, Katuaq - Nuuk.

Akeq/Entré:

300 kr. nerisaqarneq ilanngullugu
300 kr. inkl. fuld forplejning

Nalunaarfissaq akiliiffissarlu/Tilmelding og betaling:

Mail-imi linkeq takuuk
Se link i mail

Attavissaq/Kontakt:

Siulittaasq - Formand Anne Schurmann

Oqarasuaat/Tlf.:

+299 25 04 38

Mail:

ek@ppk.gl

Støttet af:

NunaFonden

AALLARLUNI ERNIARTORNEQ

Pisussat

Kl. 7.45 Nalunaarsuineq

Kl. 8.30 Tikilluaqqusineq - Anne Schurmann, siulittaasoq - Ernisussiorlut Kattuffiat

Kl. 8.45 Meeqqat ilaqutariillu pisinnaatitaaffii - Maliina Abelsen, Unicef-imi pilersaarusiornermik aqutsisoq

Kl. 9.00 Kalaallit ilaqutariit iluanni oqaluttuarisaaneq piorsarsimassutsikkut ileqqut paasisaqarfigikkitt, naartumut isumasuineq kiisalu peqqissaaviup pingaartumik ernisussiorlut ilaqutariit timikkut tarnikkullu peqqissusaannut tapersersuinissaannut tunngatillugu. - Ruth Montgomery-Andersen

Kl. 9.45 Kaffisorneq

Kl. 10.15 Erniartorluni angalanerup naartumut inoorlaamullu tarnikkut sunniutigisartagaat - Henrik Dybvad Larsen, Tarnip pissusaanik ilisimasalik

Nal: 11.00 Ernineq ataatsimuussuserlu - toqqissisimaneq, naartunerup, erninerup naalungiarsuuteqarnerullu piffissaata nalaani ilaqutariinngornerup mianernartui - Tarnip pissusaanik ilisimasalik I, ilisimatooq Svend Aage Madsen

Kl. 12.00 Ullup qeqqasiorneq

Kl. 13.00 Ernineq ataatsimoornerlu - toqqissisimaneq naartunerup, erninerup naalungiarsuuteqarnerullu piffissaata nalaani ilaqutariinngornerup mianernartui - Tarnip pissusaanik ilisimasalik II, ilisimatooq Svend Aage Madsen

Kl. 14.30 Kaffisorneq

Kl. 15.00 Erninermut atatillu ilaqutariit avissaartinneqartarnerisa kingunerisinnaasaanik oqallinneq. Oqallissaarisuusapput Anne Schurmann, Svend Aage Madsen kiisalu Ruth Montgomery-Andersen

Kl. 16.30 Ullumikkut qujanaq

Programmip allanngorsinnaanissaa ilisimatitsisingissuarput

Ataatsimiinneq qallunaatut ingerlanneqassooq, ingerlaannartumilli nutserneqarluni.

Konferencen vil foregå på dansk, med simultantolkning.

AT REJSE FOR AT FØDE

Program

Kl. 7.45 Registrering

Kl. 8.30 Velkomst - Anne Schurmann, forkvinde for Ernisussiorlut Kattuffiat

Kl. 8.45 Børn og familiers rettigheder - Maliina Abelsen, programchef Unicef

Kl. 9.00 En introduktion til det historiske og de etnokulturelle traditioner i grønlandske familier mht. den perinataleomsorg samt sundhedsvæsnets og specielt jordemødrenes mulighed for at støtte familiernes fysiske og psykiske sundhed - Ruth Montgomery-Andersen, jordemoder og PhD

Kl. 9.45 Kaffepause

Kl. 10.15 Den prænatale og perinatale psykologiske perspektiv på at rejse for at føde - Henrik Dybvad Larsen, psykolog

Kl. 11.00 Fødsel og fællesskab - tryghed og sårbarhed i familiedannelsen over graviditet, fødsel og spædbarnstid I - Psykolog og forsker Svend Aage Madsen

Kl. 12.00 Frokost

Kl. 13.00 Fødsel og fællesskab - tryghed og sårbarhed i familiedannelsen over graviditet, fødsel og spædbarnstid II - Psykolog og forsker Svend Aage Madsen

Kl. 14.30 Kaffepause

Kl. 15.00 Debat om hvilke konsekvenser det kan have at adskille familier i forbindelse med fødsler.

Debatpanelet bestående af Anne Schurmann, Svend Aage Madsen og Ruth Montgomery-Andersen.

Kl. 16.30 Tak for i dag

Vi tager forbehold for ændringer

Støttet af:

NunaFonden

**ERNISUSSIORLUT
KATTUFFIAT**

Familie- og Sundhedsudvalget
mika@ina.alla.gl & inatsisartut@inatsisartut.gl

Besvarelse af spørgsmål vedr. FM2023/66 om handleplan for fødesteder

Tak for spørgsmålene, der er gengivet og besvaret i nedenstående.

22-05-2023
Sagsnr. 2023 - 9843
Akt nr. 23014313

Postboks 1160
Tlf: 34 50 00
Fax: 34 55 05
3900 Nuuk

Email: pn@nanog.gl
www.naalakkersuisut.gl

- 1. Naalakkersuisoq anfører i sit svarnotat til førstebehandlingen at der allerede er igangsat en undersøgelse, der skal afdække og tilvejebringe viden om muligheder og begrænsninger i fødselsbetjeningen. Hvad er status på denne undersøgelse?**

Svar:

Forud for et orienteringsmøde med Familie- og Sundhedsudvalget d. 20. maj 2022 fremsendte Naalakkersuisut følgende status vedr. undersøgelse af fødselsbetjeningen:

"Undersøgelsen af fødselsbetjeningen i hele landet er i gang i øjeblikket. Formålet med undersøgelsen er derfor at opnå en mere nuanceret viden omkring muligheder og begrænsninger i fødselsbetjeningen set ud fra både de fagprofessionelles, såvel som de gravide familiers perspektiv. En nuanceret viden herom skal danne baggrund for at skitsere forskellige scenarier og udviklingsperspektiver, som kan give input til den fremadrettede planlægning og organisering af adgang til fødesteder i Sundhedsvæsenet. Det forventes, at resultaterne af undersøgelsen præsenteres primo 2023."

Det var oprindeligt forventningen, at undersøgelsen kunne præsenteres primo 2023, men forskerne fra Center for Folkesundhed i Grønland bad om forlængelse af afleveringsfristen. Det skyldtes omstændighederne med udfordringerne i bemandingssituation i Sundhedsvæsenet, der forsinkede udvælgelsen af informanter til undersøgelsen, herunder både familier og sundhedsfaglige medarbejdere. Naalakkersuisut forventer nu at kunne offentliggøre undersøgelsen i juni 2023.

- 2. På hvilken måde vil Sundhedskommissionens anbefalinger indgå i udarbejdelsen af handlingsplanen?**

Svar:

Naalakkersuisut har fået præsenteret Sundhedskommissionens betænkning i dag d. 22. maj 2023. Naalakkersuisut vil nu gennemgå betænkningen og anbefalinger. Herefter skal anbefalingerne behandles politisk, hvorfor der endnu ikke er muligt at kommentere på hvordan anbefalingerne kan inddrages i udarbejdelsen af handleplanen.

- 3. Har Naalakkersuisoq supplerende oplysninger om disse?**

Svar:

Naalakkersuisut har ikke yderligere at oplyse på nuværende tidspunkt.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Mimi Karlsen